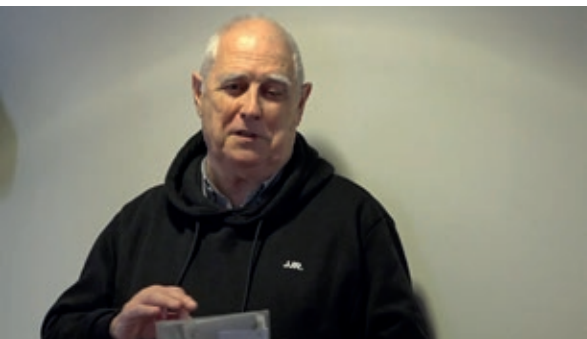

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Evocació de Josep M. Joan i Rosa | El fundador i director del Museu del Joquet ha mort als vuitanta-quatre anys. Ell i la seva muller, Pilar Casademont, el van fer possible fa quaranta-tres anys, i ambdós han dedicat tota la vida a l'establiment, peça essencial de la cultura i projecció de la ciutat. Arquitecte tècnic de formació, ha treballat seixanta anys per i per al museu, que ha comptat amb amics i padrins rellevants com ara Joan Brossa, Manuel Vázquez Montalbán, Ernest Lluch, Anna Maria Dalí, Pasqual Maragall, Quim Monzó, Joan Miró... O Lluís Duran, que li va facilitar la primera exposició permanent a l'antic Hotel París. Aquestes i altres dades i distincions, molta gent ja les sap. Per això m'agradaria evocar un Josep M. membre del grup que coneixem com a Pelosa, com la cala de Roses, l'amable recés hivernal on les darreres dècades hem celebrat dotzenes de paelles i suquets en què hem gaudit de la seva companyia sempre irònica, moderada i divertida.

>> Josep M. Joan i Rosa.
(FOTO: TRAMUNTANA TV)

La tortuga de Portbou | A mitjan agost van tornar al mar una tortuga babaua. Les fotos i vídeos ensenyaven que es tractava d'un animal petit, d'uns trenta centímetres, que no semblava perillós i que es desplaçava amb moviments lents. Malgrat aquests atenuants i per tal que, caminant per la sorra, arribés fins a l'aigua sense entrebancs, va comptar amb la vigilància coordinada del Departament de Territori i de l'Ajuntament de Portbou. De més, els agents rurals van establir

un perímetre de seguretat per garantir-la-hi durant el trajecte; també es va prohibir el bany des del moment de llevar la tutela al rèptil fins a les set del matí de l'endemà (onze hores) per donar-li temps a endinsar-se al mar. Tot i que en desconeixem les tasques encomanades, van estar amatents a la nova llibertat de la tortuga el Servei Marítim de la Guàrdia Civil, el Centre Tecnològic BETA de la Universitat de Vic, la Fundació CRAM, el Consorci del Port de Portbou i la Nàutica Centelles. Unes dues-centes persones van contemplar l'efemèride, i l'alcalde de la vila va destacar «l'orgull» de la població per poder «viure un moment excepcional».

La intermodal Figueres-Vilafant «És imparable», va dir el responsable estatal dels cent cinquanta milions que invertiran en la nova estació per al tren de sempre, a més del túnel i les vies que l'han de reconnectar cap a Portbou i cap a Girona. La Generalitat i l'Ajuntament de Vilafant, de la mateixa cordada política que el dit responsable, van expressar eufòricament la seva satisfacció. Vilafant va dir que l'obra ferroviària serà «una autèntica oportunitat per al territori». Amb «territori», imprecís, generalista i políticament correcte, devia referir-se, qui sap, a la comarca, a la província, o a una nació o altra. Figueres, que també ho deu donar per fet, va manifestar una eufòria més modesta i focalitzada: considera la inversió com «una oportunitat de transformar els barris més degradats». Els de l'Associació per a la Promoció del Transport Públic i de la plataforma Defensem el Tren de l'Empordà, que també es deuen creure això de la variant ferroviària, s'hi oposen rotundament.

>> Les integrants de la cobla Amb So de Dona. (FOTO: FESTIVAL AMB SO DE COBLA)

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

La dona a la cobla | La iniciativa Amb So de Dona, nascuda a l'entorn del festival palamosí Amb So de Cobla, ha posat de manifest que el paper de músiques en aquestes formacions no ha de ser una excepcionalitat, sinó una cosa habitual. La cobla femenina Amb So de Dona, de moment no estable, està formada per onze intèrprets provinents d'altres formacions, i es va estrenar l'estiu passat al festival de Palamós amb una sessió d'homenatge al compositor Juli Garreta (Sant Feliu de Guíxols, 1875-1925), en el 150è aniversari del seu naixement i el centenari de la seva mort. Genoveva Riba i Simó (1914-1996) va ser la primera dona que va tocar en una cobla, tot i que no de manera continuada. No va ser fins als anys vuitanta del segle xx que una altra dona, Maria Antònia Pujol, va entrar com a integrant fixa d'una cobla, en la qual feia sonar la tenora. Pujol, precisament, forma part de la cobla Amb So de Dona. Poques dones van ocupar, al llarg del segle xx, el lloc d'instrumentista en una formació d'aquest tipus. En aquestes altures del segle xxi, les coses van canviant i, molt a poc a poc, però sense aturador, les dones entren en el món de la cobla amb normalitat. Com a instrumentistes, hi ha dones intèrprets de qualsevol dels set instruments del gènere en quasi totes les grans cobles. Amb So de Dona, formació dirigida per Concepció Ramió, instrumentista, compositora, professora de música i directora de cobla, arriba per

donar visibilitat i refermar el dret de les músiques a guanyar-se un lloc en un espai tradicionalment ocupat de manera exclusiva per homes, com molts altres sectors.

Aposta per l'art contemporani | La Mostra d'Art de Palafrugell, la MAP, una iniciativa estrenada aquest 2025, neix amb l'objectiu de ser un punt de trobada essencial per a artistes i amants de la disciplina, i per reivindicar l'art de quilòmetre zero i projectar-lo en l'àmbit internacional. En aquesta primera edició (de l'estiu fins a final d'octubre), ha acollit exposicions de cinquanta artistes ubicats en un radi de cinquanta quilòmetres al voltant del municipi. A més a més, s'hi ha pogut veure una exposició internacional d'art africà d'alt nivell i una mostra d'escultures del Museo dei Bozzetti de Pietrasanta (Toscana). La proposta, segons els organitzadors (diferents institucions de l'àmbit de la cultura), vol arribar a ser un motor de transformació cultural i situar Palafrugell com una de les capitals artístiques de Catalunya. Els llocs d'exposició han estat variats: des de sales d'exposició consolidades fins a espais urbans, públics i privats, del centre de la ciutat, com ara aparadors i galeries d'art. Tenint en compte que, a l'Empordà, es calcula que hi ha uns dos-cents artistes d'art contemporani, de més projecció o menys, i que els organitzadors de la MAP volen donar protagonisme a tots, si poden, el camí per recórrer és ampli. I si la mostra té bona acceptació en l'àmbit internacional, es pot convertir en una plataforma de primer ordre per a tots aquests artistes que no sempre aconsegueixen el reconeixement que es mereixen.

LA Cerdanya

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

Llívia restaura el campanar | Després de la caiguda d'un carreu del campanar de l'església de Nostra Senyora dels Àngels de Llívia, un informe tècnic del Museu de Llívia, una memòria del Bisbat d'Urgell i un estudi de la Diputació de Girona van determinar la necessitat d'intervenir-hi.

Les obres, dutes a terme per Arcovaleno Restauro, s'han desenvolupat a la torre del campanar, on s'ha eliminat amb herbicida la vegetació que hi havia anat creixent al llarg dels anys i s'han reparat amb morter les filades del paredat que estaven malmeses. Així mateix, s'ha procedit a la impermeabilització de la part superior del campanar.

Les obres han tingut un cost de quaranta-vuit mil euros, finançats majoritàriament pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. L'Ajuntament de Llívia hi ha fet una aportació de quinze mil euros.

Aprofitant les obres del campanar, s'ha reparat el rellotge, que quedà malmès per la caiguda d'un llamp l'any 2019, i s'ha il·luminat amb llums LED. L'empresa Rifer Rocafer n'ha substituït el motor, que ja tenia més de trenta anys.

Quan érem Mallorca | En el marc del Congrés Internacional d'Arxius que tindrà lloc a Barcelona aquesta tardor, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya ha impulsat el projecte «Catalunya país d'arxius, documents que fan Europa», en el qual s'integra l'exposició «Quan érem Mallorca. Geopolítica, economia i vida quotidiana a la Cerdanya entre els segles XIII i XIV», organitzada des de l'Arxiu Comarcal de la Cerdanya.

L'exposició valora el conjunt documental conservat a l'ACCE sobre el període en què la Cerdanya formà part del Regne de Mallorca juntament amb les Illes Balears, els comtats del Rosselló i el senyoriu de Montpeller. La documentació aportada hi situa Puigcerdà com la capital comercial i vindica la importància de la producció de llana que es duia a terme a tota la vall. Entre els plafons, uns codis QR presenten

>> Detall de l'exposició «Quan érem Mallorca. Geopolítica, economia i vida quotidiana a la Cerdanya entre els segles XIII i XIV» a la Sala Sebastià Bosom de l'Arxiu Comarcal de la Cerdanya, l'agost passat.

la vida quotidiana d'algunes persones que van viure i treballar a la Cerdanya durant aquest període, entre les quals figuren tres dones.

Laura de Castellet és l'autora de la recerca i de les il·lustracions que acompanyen cada text. L'exposició es pot visitar fins al 30 de novembre de 2025.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Olot, referent arquitectònic | En la 27a edició dels Premis d'Arquitectura s'ha donat el premi en la categoria de paisatges al nou disseny de la plaça Major d'Olot, un projecte obra d'Eduard Callís i Guillem Moliner, que signen com Un Parell d'Arquitectes, a més de l'arquitecte Pep de Solà-Morales i l'artista Quim Domene. Pel que fa a la categoria d'interiors, Olot també hi ha estat present amb una menció per les Oficines d'Atenció Ciutadana de l'Ajuntament (OAC), un projecte d'Estudio Além que destaca per la seva modernitat i l'adaptació a les necessitats de la ciutadania. En aquesta edició, els projectes d'Olot han deixat una empremta significativa, i n'ha destacat no només la qualitat arquitectònica, sinó també la capacitat per transformar i enriquir els espais públics i privats de la ciutat. En la categoria dels efimers, el premi ha estat per a la proposta *L'essència de l'ànima*, realitzada pels alumnes del segon curs d'escultura aplicada i decoració de l'Escola d'Art d'Olot. Una bona oportunitat per reflexionar sobre l'evolució de l'arquitectura al territori i el paper que té en la millora

>> La plaça Major d'Olot, recentment remodelada. (Foto: QUIM ROCA MALLARACH)